

Esquizofrènia social de gènere

Escrit per Ma. Àngels Cabré, escriptora i crítica literària
dimarts, 10 d'abril de 2012 19:37

Amb motiu de la presentació a Barcelona de l'últim títol de la sociòloga **María Antonia García de León**, *Cabeza*

moderna/Corazón patriarcal

(Anthropos, 2011), celebrada a l'Espai Francesca Bonnemaison el 27 de maig a càrrec de **Marina Subirats**

i

Mª Àngels Cabré,

heus aquí el text llegit per aquesta.

Esquizofrènia social de gènere

(Una lectura de cabeza moderna/corazón patriarcal, de María Antonia García de León)

Com **María Antonia García de León**, a més d'haver-se consagrat llargament a la sociologia, en concret durant tres dècades, i haver-se especialitzat en l'empoderament de les dones, coqueteja amb la literatura, em vaig a permetre començar la meua intervenció parlant d'una novel·la ja que al cap i a la fi la literatura és el meu àmbit d'acció (així no peço d'intrusisme).

▣ Em refereixo a *L'art de viure*, obra magna de la siciliana, magna per la seva extensió i per la seva importància, que va ser rebutjada en vida de l'autora per nombroses editorials, que només a la seva mort va ser publicada per una petita editorial i que en dates recents es va convertir en un gran èxit. Aquí va ser traduïda en el 2007, després de ser reeditada a Itàlia i segueix l'estela d'un gran acolliment a França.

L'art de viure narra la història i l'ascens social d'una dona d'origen molt humil anomenada Modesta (dada que no ha de passar-nos inadvertida) a través de l'agitada primera meitat del segle XX, una dona indòmita, en lluita amb si mateixa i amb la societat que li ha tocat viure. Una dona que nascuda simbòlicament el 1900 fa tota classe d'esforços per viure en llibertat. Una novel·la de notable caràcter sociològic, que el crític **José María Guelbenzu** va escriure que hauria d'haver-se titulat "L'art de la llibertat", que és un exercici de rebel·lia i que em ve molt bé per parlar aquí de la igualtat de gènere. Com ha dit un altre crític,

Alberto Hernando

, en aquest personatge conflueixen grans heroïnes de la literatura com la Madame Bovary de **Flaubert**

, la Lady Chatterley de

Lawrence

o la Orlando/l'Orlando de

Virginia Woolf

. És clar que en quines grans protagonistes no conflueixen algunes d'aquestes dones de paper i algunes altres més? Precisament sobre

Virginia Wolf

,

Sapienza

diria en els seus diaris (

Il vizio di parlare a me stessa

): "Ha pagat la seva gosadia a entrar a formar part de les grans sense trair la seva ésser dona".

▣

Una dona, aquesta **Goliarda Sapienza**, que ens serveix d'exemple com a dona renyida amb el

poder, reticent a ell. Filla de **Maria Guidice**, una llegenda de l'esquerra italiana (feminista i sindicalista, secretària del partit socialista en el Torí de les albors del segle XX), posseïdora d'una gran personalitat i de gran bellesa,

Goliarda

Sapienza

va ser actriu de culte –va interpretar fins i tot un paper a

Senso

, de Visconti- i va ser també escriptora tardana, de maduresa –va publicar el seu primer llibre als 43 anys-. Malgrat això sempre es va considerar una fracassada per no haver triat el camí de l'èxit sinó el de la llibertat i el compromís.

□

Basant-se com es basa la seva literatura en la memòria i en la pròpia experiència (molt té el personatge de Modesta d'ella mateixa), no és estrany que els múltiples quaderns que a manera de diaris va anar escrivint al llarg de la seva vida siguin molt il·luminadors en el que a la seva condició de dona es refereix. En concret, a propòsit de la seva incapacitat de ser una vencedora, escriu: “[...] la naturalesa m'ha fet no agressiva i tremolosa com un conill? També de néixer home hagués estat així? Tot és possible. Però lamentablement cada vegada més el ser dona és una maledicció, fins i tot en aquest dubte que porta sempre amb si [es refereix al conflicte entre esforçar-se a triomfar o no fer-ho]. Dubte que, amb només ser dona, ja inclou aquesta inseguritat i incapacitat d'afrontar la vida. Parlant clar: a la dona fins i tot se li prohibeix ser una autèntica fracassada.”

Quina sàvia reflexió final! A la dona no només se li prohibeix triomfar sinó que també se li prohibeix fallar. **Sapienza**, qui escriu també en els seus diaris que “l'esperit contrari o advers a la dona” li provoca veritable rancor, recorda que al 1973 un home poderós que volia treure-se-la de sobre i deixar de sentir les seves protestes, li va dir: “Per què no et dirigeixes a les teves feministes?”. “Avui no diuen ni tan sols això: simplement ni et senten ni et veuen”, aclareix **Sapienza**. I hi afegeix: “Des de nena vaig saber, gràcies a la meua mare que m'ho va explicar, parlant-me d'història, que cada vegada que la dona intenta rebel·lar-se succeeix aquesta reacció més o menys inconscient en l'home”.

Esquizofrènia social de gènere

Escrit per Ma. Àngels Cabré, escriptora i crítica literària
dimarts, 10 d'abril de 2012 19:37
